

ΚΕΡΑΜΙΚΗ IMPASTO

Η παλιότερη κατηγορία κεραμικής που ανιχνεύεται αρχαιολογικά ήδη από τον 9ο αι. π.Χ. (εποχή πολιτισμού Villanova) στην περιοχή της Ετρουρίας είναι η λεγόμενη **κεραμική impasto** (από το ρήμα *impastare* που σημαίνει ζυμώνω). Πρόκειται για χειροποίητα γκρίζα αγγεία, συνήθως μεγάλου σχήματος που διακοσμούνταν αρχικά με εγχάρακτα γεωμετρικά σχέδια ή από τον 7ο αι. π.Χ. και με ενσφράγιστα εικονιστικά θέματα από το ρεπερτόριο της ανατολίζουσας τέχνης. Μια λευκή ουσία γεμίζει κάποτε τα χαρακτά αυτά διακοσμητικά μοτίβα. Τα αγγεία μπορεί να φέρουν και ένθετα μεταλλικά στοιχεία (π.χ. κομβία, κράνη). Το ψήσιμο του ακάθαρτου πηλού είναι ατελές και ορισμένες φορές η επιφάνεια των αγγείων παίρνει κοκκινωπή απόχρωση. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι ορισμένα αγγεία impasto μιμούνται σφυρήλατα μεταλλικά σκεύη.

Τυπικό σχήμα αυτής της κατηγορίας είναι τα αμφικωνικά τεφροδόχα αγγεία (1-2) ή σε σχήμα καλύβας (3). Άλλα σχήματα που απαντώνται συχνά είναι ο πίθος, η σφαιρική χύτρα (*olla*, κυρίως στον 7ο αι. π.Χ.) ο «όλμος», μεγάλο σκεύος με ανοίγματα στη βάση του που χρησίμευε ως εστία και ο ζωόμορφος ασκός (4).

1. Αμφικωνικό αγγείο (ανδρική ταφή), 9ος αι. π.Χ.

2. Αμφικωνικό αγγείο (γυναικεία ταφή), 9ος αι. π.Χ.

3. Πήλινο τεφροδόχο αγγείο - καλύβα, 9ος αι. π.Χ.

4. Ζωόμορφος ασκός με ιππέα, 8ος αι. π.Χ.

ΙΤΑΛΟ-ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Γύρω στα τέλη του 8ου αι. π.Χ. εμφανίζεται και η κατηγορία των **ιταλο-γεωμετρικών αγγείων** που κοσμούνται με γραπτά γεωμετρικά μοτίβα και μιμούνται ελληνικά πρότυπα, όπως ευβοϊκά και κυκλαδικά γεωμετρικά αγγεία. Η συνέχεια αυτών των αγγείων βρίσκεται στα **υπογεωμετρικά γραπτά αγγεία** με εικονιστικό διάκοσμο (5), που παράγονται σε όλη τη διάρκεια του 7ου αι. π.Χ. κυρίως σε κέντρα της Νότιας Ετρουρίας, όπως το Caere. Εμφανείς είναι και εδώ οι επιδράσεις των ευβοϊκών-κυκλαδικών αγγείων της ανατολίζουσας περιόδου (6), που οφείλονται ίσως στις επαφές με την ευβοϊκή αποικία της Κύμης στην Καμπανία. Έντονες είναι ωστόσο και οι επιρροές από την εισαγμένη κορινθιακή κεραμική. Συχνότερα σχήματα είναι οι μικροί αμοφορείς, οι τριφυλλόστομες οινοχόες, οι κοτύλες, οι κύλικες και τα πινάκια.

Ελένη Μανακίδου

5. Γεωμετρική οινοχόη με πουλί, 700 π.Χ.

6. Αμοφορέας με αντοπά λιοντάρια, μέσα 7ου αι. π.Χ.